

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Zonæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Qui dicitur non dicit: amet tuas armina Meus.

Alfius Pollio adeo fuit infensus nomini Ciceronis, ut eius laudes audire nequiverit. Nam cum Sexilius poeta carmen hoc recuisset. Desendat Cicero patriasq; stregia lingua: Alfinus ea re per-motus, audire ulterius noluit.

Hyarbita Maurus, dum Timagorem philosophum inter pocula lectulantem Ellet imitari, & non posset, invidia crepuit. Hor. lib. 1. Epist.

Rapit Hyarbitam Timagore omnia lingua: Dum fudet Strabonus, et dicit q; discretus haberi.

Zodiacus.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Zodiacus, Græce Ζωδιακός est circulus cœlestis, in quo 12. signa sunt, quæ sol singulis annis percurrit. Latine signifer dicitur. Vide Etymol. trig. Lugdun. pag. 919. 920.

Astronomi circos & circulos cœlestes undecim numerant, cœlum ambiētes. Hi cœli sunt Lætheus, Zodiacus seu signifer, Æquinoctialis, duo coluſi, duo æquici, duo Solares, Meridianus & Horizon. *Macrob. lib. 1. in Somn. Scipion. cap. 15.*

Circulus cœlestis est linea ambiens Sphæram, ac veluti semitam faciens, per quam lumen vtriusque discurret, & inter quam vagantium stellarum error legitimus coarctetur. *Macrob. lib. 1. in Somn. Scip. cap. 14.*

Zodiacus sensibilis est circulus maior, obliquus, constans sua latitudine, scilicet in duodecim partes seu sidera, quæ vocantur Signa: et in duas medietates, quarum altera dicitur Austrina, altera Septentrionalis: sub quo stellæ errantæ perpetuo moventur. Huius obliquitatem novisse, Plinius ait esse, rerum fores aperire. *lib. 2. c. 8. l. 1.* & circulum prolixè describit Manilius. *lib. 1. ex quo paucos veras lectori proponat.*

*Sed nitet ingenti stellarum Balneus orbe,
Ingenitæ, facit calato lumine mundum,
Et ter duenas partes patet, atq; trecentas
In longum, his sex lateſcit facta partes,
Quæ cohibet vario labentia sidera curſu.*

torum verbum sensum Manilius interpretatus Scaliger perit, pag. 46. editionis Parisiensis. Dicitur autem Zodiacus, Macrobio teste, *lib. 1. in Somn. Scip. cap. 21.* à signis, quæ circa eum sunt, *sed in Græcis, quasi signifer. Aratus hæc rari Zōdiakos, à figura animalium quæ in illo conspiciuntur, videtur denominasse. Illa (distichum) comprehendit.*

*Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo:
Libra, Scorpius, Arcitenens, Caper, Amphora, Pisces.*

Fortasse Zodiacus, *quod rari Zōdiakos, à vita, quod sol per hanc Cæli faciam vestus lumen vniuersum creaturis præbeat & sit zoophoros, id non tantum signifer, verum etiam vita dator & dator, ut expentia constat. De eo Virgilius libro 1. Georg. & Ovidius. Metam. 10. 2.*

*Sectus in obliquum est lato curuamine limes
Zonarum, erium contentus sine polibus,
Effugit australem, iunctamq; Aquilombus Arcton.*

Zodiacus, astronomis imaginarius dicitur est circulus maior, ebo meare ambiens octauam Sphæram, & cum eadem mobilis, ut propriis polis descriptus, ita ut & duobus locis Æquinoctialem erisset ad angelos obliquos, tangatque vna parte tropicum Canceri, ex altera tropicum Capricorni in vno puncto: habens item longitudinem sectam in duodecim signa, seu duas medietates, & latitudinem tribus lineis parallelis comprehensam, quarum media vocatur Æcliptica, distatque ab vtraque extremitate octonis graduum turalis.

Sotii Gessy Paderbornæ.

Imaginatur autem hunc circulum ex motu solis præcipue, quo x mēdie progreditur ad Septentrionem, quotidie ferè vnum aduget in hoc circulo absolvens, & triginta diebus propere inter signa percurrens. Dicitur obliquus, propter obliquum finem inter polos mundi. Nam altera eius medietas ad Arcticum, altera ad Antarcticum declinat: ut solis & lunæ cursus ostendunt.

Quo enim plures gradus in Septentrionem propius ad polum, & in austrum versus. Imaginario illo autem circulo, & sensibili astronomica schola vultur, quæ quæ stellæ fixæ ab occidu ad ortum, iuxta quæ grediuntur, suamque declinationem mutent, seruatæ eadem semper latitudine. Nominibus mundi ac poli moventur, & puncta æquinoctiorum mutantur. Reliqua videat lector diligenter nomos.

SENTENTIAE POETICAE.

Virgil. 1.

Obliquus quæ se signorum Serteret ordo.

Ouid. lib. 1. Metam.

*Sectus in obliquum est lato curuamine limes
Zonarum, erium contentus sine polibus,
Effugit australem, iunctamq; Aquilombus Arcton.*

Zona.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

SENTENTIAE POETICAE.

Zona astronomis dicitur tractus Cæli vel terre, inter duos polos parallelos, ex quinque, ab illis circumscriptis, & mundi polos comprehensus. In cælestes & terrestres, præcipue diuiduntur. Quinque sunt zonæ cælestes: duæ Septentrionalis, quatum vna æquinoxialis est, altera tropicus: duæ Meridionalis, in idem vna æquinoxialis, altera tropicus: & una inter æquinoxialis, & tropicum, quæ cum nullis sint in celo, neque cælestibus fortia sunt: quæ cum nullis sint in celo, neque cælestibus immediate simpliciterque proueniunt, ac ex æquatore ab illis appellacionibus vni ualuerunt, quibus decem, & octo vni sunt.

Tractus Septentrionalis, periskios, est tractus cælestis, qui comprehenditur inter polum mundi Septentrionalis, & tropicum Solstitium, qui quidem est idem cum tropico Solstitii, ter parallelam distantem ab Æquatore gradibus 66. Scrupulis 30. Dicitur periskios, quia Sol, quando principum capri corni cum horizonem mouetur, & radios sua spargit, in vno tractu circuli circa in orbem proniciat. Hæc zona est, in ille cæli qui comprehenduntur inter tropicum solstitium & tropicum æquinoctialem. Dicitur heteroskos, quoniam in radiis solares proniciunt vmbra meridianam in eam, & di partem quæ ad polum spectat.

Tractus Meridionalis, periskios, est tractus cælestis, qui comprehenditur inter polum mundi Meridionalis, & tropicum Solstitium, qui quidem est idem cum tropico Solstitii, ter parallelam distantem ab Æquatore gradibus 66. Scrupulis 30. Dicitur periskios, quia Sol, quando principum capri corni cum horizonem mouetur, & radios sua spargit, in vno tractu circuli circa in orbem proniciat. Hæc zona est, in ille cæli qui comprehenduntur inter tropicum solstitium & tropicum æquinoctialem. Dicitur heteroskos, quoniam in radiis solares proniciunt vmbra meridianam in eam, & di partem quæ ad polum spectat.

Zona æquinoxialis est tractus cælestis, qui comprehenditur inter tropicum æquinoctialem & tropicum æquinoctialem, in quo vmbra meridianam vna latera proniciat. Nam Sole ingreffo Capricornum, vna latera versus Septentrionem proniciat: eodem ingreffo Canceri Meridiana versus meridiem spargitur. Meridiana hæc Æquinoctialis dirimitur quem cum Soli habetualiam de se nam vmbra proniciat. Vnde homines sub Æquatore habitant, semel tantum quotannis vmbra perpenduntur. Vide Strabonem in sine lib. 2.

De Zonarum differentis D. Bassilius beatus, & in diebus longissimi sunt, inquit, in quibus vmbra perpenduntur: & rursus brevissimi sunt dies qui vmbra perpenduntur.

PO

POLYANTHEM

noctitas. Quinque numero, duae frigidae, duae temperatae, una media sub Aequatore, quae Torrida vulgo dicta est. Plinius lib. 2. cap. 68. Macrobius & Geographi recentiorum qui de Sphaera scripsere, quos con- studiose. Ingeniosus poeta de quinque Zonis celestibus, elegantissimos versus nobis reliquit, 1. libr. Me- ph.

*Vtq; dux dextra Calum torridaeq; sinistra
Parte secant Zona quinta est ardentior illis:
Sic opus inclusum numero distinxit eodem
Cura Desiderata, plaga cellure premuntur:
Quarum quae media est, non est habitabilis astra,
Nix regit alta dias, toridem ducit stramque locavit,
Temperiemq; dedit, mixta cum frigore flamma.*

FINIS.

